

Sygn. akt **III AUa 1379/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Niewiadowska-Patzer

Sędziowie: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

SSA Marta Sawińska

Protokolant: st.sekr. sąd. Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. w Poznaniu

sprawy **S. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o rentę rodzinną

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 15 maja 2014 r. sygn. akt VIII U 1418/14

o d d a l a apelację.

SSA Marta Sawińska	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Dorota Goss-Kokot
--------------------	-------------------------------	-----------------------

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 maja 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. VII U 1418/14, Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 3 grudnia 2013 r., znak (...), w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do renty rodzinnej po ojcu K. L. (następnie sprostowano imię ojca i wskazano prawidłowe imię (...), zamiast błędnie podanego imienia (...)) od dnia 1 października 2013 r.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

S. B. urodziła się w dniu (...) i wiek (...) lat ukończyła w dniu (...)r.

Decyzją z dnia 12.09.2013 r., organ rentowy wstrzymał S. B. dalszą wypłatę świadczenia z tytułu renty rodzinnej po ojcu T. L. (Sąd błędnie wskazał imię ojca jako (...)) od dnia 1.10.2013 r. z powodu ustania uprawnień spowodowanego ukończeniem przez nią 25 roku życia.

Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zaświadczenia z dnia 9.10.2011 r. (które wpłynęło do organu rentowego w dniu 12.10.2011 r.), zaświadczenia z dnia 12.10.2013 r. (które wpłynęło do organu rentowego w dniu 16.10.2013 r.) oraz zaświadczenia dołączonego do wniosku o wznowienie wypłaty renty rodzinnej z dnia 27.11.2013 r., że odwołująca studiuje od 2011 r. w (...)Szkole (...) w P. Wydział (...) w N., nie powtarzała roku oraz w roku akademickim 2012/2013 zaliczyła wszystkie przedmioty i uzyskała wpis na 3 rok studiów, a termin ukończenia studiów przewidywany był na czerwiec 2014 r.

Sąd I instancji ustalił ponadto, iż w miesiącu sierpniu 2013 r. odwołująca zadzwoniła do organu rentowego w M. zapytaniem, czy w związku z tym, iż kończy 25 lat podczas wakacji poprzedzających ostatni rok studiów, może złożyć wniosek o kontynuację wypłat renty rodzinnej. Udzielono jej informacji, że renta rodzinna nie będzie jej dalej przysługiwała. Następnie, po otrzymaniu od organu rentowego pisma z dnia 21.10.2013 r., informującego, że odwołującej jako studentce, która ukończyła 25 rok życia podczas wakacji poprzedzających ostatni rok studiów, renta rodzinna przysługuje do końca ostatniego roku studiów, odwołująca ponownie zadzwoniła do organu rentowego i ponownie uzyskała informację, że renta rodzinna jej nie przysługuje. Dopiero po odczytaniu treści pisma organu rentowego z dnia 21.10.2013 r., pracownik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że w takim razie odwołująca musi złożyć wniosek o rentę rodzinną.

Z uwagi na powyższe niezwłocznie, w dniu 27.11.2013 r., S. B. złożyła wniosek o wznowienie wypłaty renty rodzinnej po zmarłym ojcu T. L..

W dniu 3.12.2013 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, którą wznowił S. B. wypłatę renty rodzinnej od dnia 01.11.2013 r. do dnia 30.09.2014 r.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym uwzględnił odwołanie i zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do renty rodzinnej po ojcu K. L. (następnie sprostowano imię ojca i wskazano prawidłowe imię (...), zamiast błędnie podanego imienia (...)) od dnia 1 października 2013 r.

Sąd Okręgowy uznał bowiem, iż odwołująca spełniła przesłanki określone w art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) niezbędne dla przyznania jej prawa do renty rodzinnej już od dnia 1.10.2013 r., a nie od dnia 1.11.2013 r., albowiem odwołująca ukończyła 25 lat w dniu 2.09.2013 r. i w chwili ukończenia 25 roku życia była na ostatnim roku studiów. Zaś organ rentowy już w dniu 12.10.2011 r. posiadał informację o tym, że planowane ukończenie studiów przez odwołującą nastąpi w 2014 roku, co wynikało z zaświadczenia (...) w P. Wydział (...) w N. z dnia 09.10.2011 r., które wpłynęło do organu rentowego w dniu 12.10.2011 r. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, iż złożenie przez odwołującą wniosku o wznowienie wypłaty renty rodzinnej dopiero w dniu 27.11.2013 r. spowodowane było tym, że odwołująca została wprowadzona przez organ rentowy w błąd, odnośnie tego, że renta rodzinna już jej nie przysługuje.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę wydania zaskarżonego wyroku, polegających na przyjęciu, iż organ rentowy wprowadził w błąd odwołującą co do okoliczności związanych ze wznowieniem wypłaty renty rodzinnej na jej rzecz, a nadto, iż miał wiedzę o kontynuacji nauki przez odwołującą jeszcze przed złożeniem przez nią wniosku,
2. naruszenia prawa materialnego art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyznanie S. B. świadczenia z okres sprzed miesiąca złożenia wniosku, to jest począwszy od dnia 1 października 2013 r.

Wskazując na te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny za niezasadny uznał zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, stanowiących podstawę wydania zaskarżonego wyroku, polegających na przyjęciu, iż organ rentowy miał wiedzę o kontynuacji nauki przez odwołującą jeszcze przed złożeniem przez nią wniosku. Ze zgromadzonego przez Sąd Okręgowy materiału dowodowego jasno bowiem wynika, iż organ rentowy od dnia 12.10.2011 r. był w posiadaniu zaświadczenia z dnia 9.10.2011 r., wydanego przez (...) w P. Wydział Zamiejscowy w N. (k. 167 akt organu rentowego nr (...)), z którego wynika, że S. B. jest studentką pierwszego roku studiów niestacjonarnych, a planowane ukończenie studiów nastąpi w 2014 roku. Nadto od dnia 16.10.2013 r. organ rentowy był w posiadaniu zaświadczenia z dnia 12.10.2013 r. wydanego przez (...) I w P. Wydział (...) w N. (k. 184 akt organu rentowego nr (...)), z którego wynika, że odwołująca jest studentką 3 roku oraz że programowe ukończenie nauki nastąpi w czerwcu 2014 r. Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, iż Sąd I instancji słusznie ustalił, iż organ rentowy miał wiedzę o kontynuacji nauki przez odwołującą jeszcze przed złożeniem przez nią w dniu 27.11.2013 r. wniosku o wznowienie wypłaty renty rodzinnej.

Po drugie, Sąd Apelacyjny za niezasadny uznał zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, stanowiących podstawę wydania zaskarżonego wyroku, polegających na przyjęciu, iż organ rentowy wprowadził w błąd odwołującą co do okoliczności związanych ze wznowieniem wypłaty renty rodzinnej na jej rzecz. Wskazać należy bowiem, iż okoliczność powyższą odwołująca S. B. powołała już w treści odwołania, a także w treści pisma z dnia 28 lutego 2014 r. Tymczasem organ rentowy ani w treści odpowiedzi na odwołanie ani w dalszej części postępowania (do czasu apelacji) nie zaprzeczył tym twierdzeniom odwołującej. Z uwagi na powyższe już tylko na podstawie art. 230 k.p.c., mając na uwadze wynik całej rozprawy, Sąd władny był do uznania tych faktów za przyznane. Jednakże w niniejszej sprawie powyższą okoliczność potwierdza ponadto zgromadzony materiał dowodowy - z przeprowadzonego dowodu w postaci zeznań odwołującej S. B. (k. 23), które Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne, wprost wynika, iż odwołująca kontaktowała się z organem rentowym telefonicznie w sprawie dowiedzenia się, czy przysługuje jej renta rodzinna do końca ostatniego roku studiów i dwukrotnie została błędnie poinformowana, że świadczenie to jej nie przysługuje. Dopiero w listopadzie 2013 r. z pisma organu rentowego z dnia 21 października 2013 r. (doreczonego odwołującej już w listopadzie 2013 r.), odwołująca dowiedziała się, że świadczenie takie jej przysługuje i z tego powodu wniosła o wznowienie wypłaty renty rodzinnej złożyła dopiero w listopadzie 2013 r. Tymczasem organ rentowy ani nie zaprzeczył tym okolicznościom, ani nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych na okoliczność przeciwną. Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, iż Sąd I instancji słusznie ustalił, iż organ rentowy organ rentowy wprowadził odwołującą w błąd co do okoliczności związanych ze wznowieniem wypłaty renty rodzinnej na jej rzecz.

W świetle powyższego uznać należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, z uwagi na co Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne wszelkie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy i w oparciu o tak ustalony stan faktyczny dokonał rozważenia zgłoszonego zarzutu naruszenia prawa materialnego – art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyznanie S. B. świadczenia z okres sprzed miesiąca złożenia wniosku, to jest począwszy od dnia 1 października 2013 r.

Należy również zauważyć, iż organ rentowy w toku niniejszego postępowania nie kwestionował faktu przysługiwania zainteresowanej prawa do renty rodzinnej do czasu ukończenia ostatniego roku studiów, a jedynie sporny był początkowy miesiąc przyznania tego prawa. Organ rentowy wskazywał, iż z uwagi na złożenie przez zainteresowaną wniosku o przyznanie tego świadczenia w listopadzie 2013 r., świadczenie to winno jej zostać przyznane dopiero od tego miesiąca (a nie od października 2013 r.).

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) prawo do renty rodzinnej przysługuje m.in. dzieciom własnym osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, które przekroczyły 16 lat życia – do czasu ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia przez nie 25 lat życia. Nadto art. 68 ust. 2 ustawy stanowi, że jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów. Przepis ten posługuje się sformułowaniem „**przedłuża się**”, z czego wynika, iż w przypadku spełniania przez uprawnionego

(otrzymującego rentę rodzinną na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy) warunków wskazanych w tym przepisie, prawo do renty rodzinnej zostaje automatycznie przedłużone („**przedłuża się**”) do czasu zakończenia tego ostatniego roku studiów. Jednocześnie wskazać należy, iż zgodnie z art. 81 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. (Dz. U. z 1998 r., Nr 137 poz. 887 ze zm.) o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej „ustawą systemową”), uprawniony nie jest obowiązany do przedkładania środków dowodowych ani przedstawiania stanów faktycznych mających wpływ na prawo lub wysokość świadczeń, jeżeli organ rentowy ma możliwości mniejszym nakładem niż ubezpieczony ustalić okoliczności niezbędne do przyznania i wypłaty świadczenia.

W niniejszej sprawie odwołująca złożyła stosowny wniosek o przyznanie jej świadczenia w postaci renty rodzinnej w dniu 31 marca 2008 r. (k. 1 akt organu rentowego nr (...)). W dniu 9 września 2011 r. odwołująca wniosła o dalszą wypłatę jej renty rodzinnej z uwagi na podjęcie studiów pierwszego stopnia na kierunku Administracja w (...) w P. Wydział (...) w N.. W dniu 12.10.2011 r. do organu rentowego wpłynęło zaświadczenie (...) w P. Wydział (...) w N. z dnia 09.10.2011r., z którego wynika, że S. B. jest studentką pierwszego roku studiów niestacjonarnych, a planowane ukończenie studiów nastąpi w 2014 roku. W oparciu o powyższe zaświadczenie, organ rentowy decyzją z dnia 7 listopada 2011 r., znak (...) przeliczył rentę rodzinną przysługującą uprawnionej, wskazując, iż przysługuje ona do 30 września 2013 r., tj. do 25 roku życia i do tego dnia wypłacał odwołującej świadczenie. Jednocześnie już w treści tego zaświadczenia wynika, że planowane ukończenie studiów przez uprawnioną nastąpi w 2014 roku. Nadto w dniu 16.10.2013 r. do organu rentowego wpłynęło kolejne zaświadczenie z Wyższej Szkoły (...) w P. z dnia 12.10.2013 r., z którego wynika, że odwołująca jest studentką 3 roku oraz że programowe ukończenie nauki nastąpi w czerwcu 2014 r. Z powyższego wynika zatem, iż organ rentowy już w październiku 2011 r. miał informację, iż uprawniona osiągnie 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej. Powyższe potwierdziło również aktualne zaświadczenie z dnia 12.10.2013 r., w którego posiadaniu organ rentowy był od dnia 16.10.2013 r.

W świetle opisanych wyżej okoliczności uznać należało, iż organ rentowy, któremu już w październiku 2011 r. znane były okoliczności uzasadniające przysługiwanie odwołującej renty rodzinnej także od października 2013 r. (potwierdzone następnie aktualnym zaświadczeniem w październiku 2013 r.), winien był zastosować w sprawie odwołującej przepis art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, i automatycznie przedłużyć uprawnionej prawo do renty rodzinnej począwszy od października 2013 r. do czasu ukończenia ostatniego roku studiów. Z uwagi bowiem na treść art. 81 pkt 1 ustawy systemowej nie było konieczności przekładania przez uprawnioną dodatkowych dokumentów (albowiem organ w październiku 2013 r. dysponował kompletem niezbędnych dokumentów dla ustalenia prawa odwołującej do renty rodzinnej), zaś z uwagi na automatyczne przedłużenie się na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy (który stanowi przepis szczególny w stosunku do ogólnego przepisu art. 129 ust. 1 ustawy) prawa uprawnionej do renty rodzinnej począwszy od października 2013 r., składanie przez uprawnioną kolejnego (dodatkowego) wniosku o przyznanie prawa do tego świadczenia w październiku 2013 r. nie było konieczne.

W konsekwencji zarzut naruszenia prawa materialnego art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyznanie S. B. świadczenia z okres sprzed miesiąca złożenia wniosku, to jest począwszy od dnia 1 października 2013 r. uznać należało za chybiony, albowiem w świetle art. 68 ust. 2 ustawy złożenie przez odwołującą kolejnego (dodatkowego) wniosku o przyznanie prawa do tego świadczenia od października 2013 r. było zbędne.

W świetle powyższego, okoliczności złożenia przez uprawnioną wniosku o wznowienie wypłaty renty rodzinnej w dniu 27.11.2013 r., który był zbędny dla przyznania uprawnionej prawa od renty rodzinnej na ostatni rok studiów (w szczególności okoliczność wprowadzenia odwołującej w błąd przez pracownika organu rentowego oraz długości okresu pomiędzy doręczeniem odwołującej pisma organu rentowego z dnia 21 października 2013 r. a złożeniem przez odwołującą wniosku z dnia 27.11.2013 r.), miały znaczenie drugorzędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Reasumując, rację miała odwołująca, iż prawo do renty rodzinnej po ojcu T. L. przysługiwało jej od dnia 1 października 2013 r., co słusznie przyjął Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku, zmieniając zaskarżoną decyzję i przyznając odwołującej prawo do renty rodzinnej po ojcu od dnia 1 października 2013 r.

Kierując się powyższymi względami Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację strony pozwanej.

SSA Marta Sawińska	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Dorota Goss-Kokot
--------------------	-------------------------------	-----------------------